

Kalendarium

Chronologia dziejów Tuczna

X-XI w. - istnieje na terenie Tuczna, między jeziorami, wczesnośredniowieczna osada rybacka Słowian Pomorskich

1296 - Hasso von Wedel, rycerz brandenburski na usługach margrabiów Askańskich zdobywa murowany dom kasztelana wielkopolskiego w Tucznie

1306 - najdawniejsza wzmianka źródłowa o Tucznie wspomina o proboszczu, sześciu rajcach i mieszczanach. Można z niej wyciągnąć wniosek, że już wówczas Tuczno było znaczniejszą osadą o charakterze miejskim z kościołem parafialnym. Hasso von Wedel w wyniku nadań margrabiów Askańskich otrzymał w lenno Tuczno wraz z okolicznymi gruntami, dając początek linii rodu Wedłów

1331/33 (?) - bracia Stanisław i Krzysztof Wedlowie nadali osadzie leżącej obok grodu miejskie prawo magdeburskie. Jak podaje Jan Ignacy Bocheński, dokument lokacyjny Tuczna pochodzi z 1331 roku, przy czym znany jest z bardzo zepsutej kopii, co powoduje, że i data mogła zostać błędnie odczytana. Niektóre materiały podają, że Tuczno uzyskało prawa miejskie z nadania braci Ludwika i Lambrechta Wedłów. Edward Raczyński pierwszą wzmiankę o Tucznie znajduje w aktach wałęckich z roku 1406, w którym „Hasso de Wedel, dziedzic na Tucznie, kilka włók roli we wsi Stralenberg sprzedał. Akt ten oblatowany został w roku 1604”

1337 - ziemia „Tenczik” należy do Ludwika von Wedel

1338 - Ludwik von Wedel rozpoczyna budowę zamku w Tucznie

1349 - zamek i miasto Tuczno stają się w ciągu 200 lat główną siedzibą rodową Wedłów

1365-1368 - Kazimierz Wielki włącza do Polski Krajnę wraz z ziemiami rodu Wedłów panów na Tucznie, Mirosławcu i Złocieńcu

XIV w. - budowa murowanego kościoła parafialnego w Tucznie

1375 - cesarz niemiecki Karol IV wymienia zamek w Tucznie jako jeden z 12 najsilniejszych zamków na wschód od Odry

1391 - ziemie pogranicza, w tym Wałcz i Tuczno, Władysław Jagiełło włącza do Rzeczypospolitej

1409 - podczas walk Polski z Krzyżakami w Nowej Marchii, Tuczno zostaje zdobyte i spalone przez Krzyżaków

1410 - Henning von Wedel poddaje Tuczno wraz z zamkiem Polsce

1466-1772 - Tuczno należy do Polski

1516-1587 - Stanisław Wedel-Tuczyński rozbiera średniowieczne skrzydło mieszkalne zamku i wznosi na jego miejscu nowy budynek jednotraktowy - skrzydło wschodnie. Budowla otrzymuje wygląd renesansowy

1581 - pierwszy zanotowany w kronikach historycznych pożar miasta Tuczna, następne w 1640 r., kolejne następują w latach: 1741, 1838 i 1945

XVI w. - walki religijne w mieście związane z reformacją i kontreformacją

1531 - wskutek walk religijnych dokonuje się podział rodu Wedłów na dwie linie: katolicką w Tucznie i luterańską w Mirosławcu

1608-1631 – Krzysztof Wedel-Tuczyński buduje dwa nowe skrzydła zamku – południowe i zachodnie, wznosząc trzecią basztę narożną

XVI-XVII w. – Wedlowie-Tuczyńscy, panowie na Tucznie, pełnią wysokie godności i piastują stanowiska państwowe w Rzeczypospolitej

1610 – budowa domu jezuitów, sprowadzonych przez zagorzałego katolika Krzysztofa Wedla-Tuczyńskiego do walki z reformacją

1616 – podział Tuczna na część katolicką ($\frac{3}{4}$ miasta, własność Krzysztofa Tuczyńskiego) i ewangelicką ($\frac{1}{4}$ część, własność Ernesta Wedelskiego)

1624 – epidemia cholery w mieście, w wyniku której zmarło 500 mieszkańców. Następne epidemie w roku 1707 i 1831 (epidemie dżumy)

1636 – zapadła się wieża kościoła katolickiego w Tucznie

1717 – umiera ostatni z rodu Wedłów – Andrzej Wedel-Tuczyński

1723 – Tucznio otrzymuje nowy przywilej miejski z rąk Marianny z Tuczyńskich-Radońskiej, z pierwszego małżeństwa Mycielskiej

1731 – nadanie przywileju gminie żydowskiej w Tucznie. Synagoga znajdowała się przy ul. Królewskiej. Ludność żydowska zamieszkiwała obszar wokół tej ulicy. Synagogę spalono w „Kryształową noc”

1772 – Tucznio pod zaborem pruskim

1807 – w czasie wojen napoleońskich mieszkańcy Tuczna przy pomocy oddziału wojsk polskich pod dowództwem pułkownika Franciszka Garczyńskiego usiłują zrzucić „jarzmo pruskie”

1831 – wystąpienie mieszkańca Tuczna – Jana Lüdke przeciwko władzom pruskim

1845 – ewangelicy wznoszą na rynku kościół w stylu neogotyckim

pocz. XX w. – zamek wykorzystywany jako szpital „Caritasu”

1920 – w Tucznie znajdowała się siedziba delegatury arcybiskupa poznańskiego

1934 – w okolicy miasta powstają liczne umocnienia „Wału Pomorskiego” z głównym ośrodkiem w sąsiednich Strzalinach

1939-1945 – zamek w Tucznie w czasie II wojny światowej włączony w pas umocnień strategicznych tzw. „Wału Pomorskiego”

1940 – w Tucznie zorganizowano oddział roboczy jeńców polskich obozu w Czarnem – Kommando Stalag II B Hammerstein. Przetrzymano w nim 800 jeńców radzieckich i 60 amerykańskich. W połowie 1944 roku na terenie miasta istniał obóz pracy. Więźniowie wykonywali roboty fortyfikacyjne

12 II 1945 – zdobycie miasta przez oddziały Armii Czerwonej